

HELSINGBORG

Årsrapport 2024

Kommunstyrelsen

Stadsrevisionen

Årsrapport kommunstyrelsen – 2024

Framtagen av Stadsrevisionen i Helsingborgs stad

Datum: 2025-03-24

Diarienummer: 20/2024

Kontakt: stadsrevisionen@helsingborg.se

Omslagsfoto: Rådhuset 2020

Fotograf: Lotta Wittinger

Innehåll

Samlad bedömning	4
Inledning	6
Syfte och revisionsfrågor, avgränsning	6
Revisionskriterier	7
Metoder	7
Resultat av granskningen.....	8
Verksamhet och ekonomi.....	8
Uppdrag, inriktning	8
Mål.....	9
Ekonomiska mål	12
Övriga genomförda granskningar	13
Bedömning.....	14
Styrning och intern kontroll.....	15
Riskanalys och intern kontrollplan	15
Övriga genomförda granskningar	16
Bedömning.....	18

Bilagor

Bilaga 1 - Sammanställning över fördjupade granskningar

Samlad bedömning

De förtroendevalda revisorerna i grupp 1 har i sin revisionsplan 2024 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av kommunstyrelsen. Syftet med granskningen är att bedöma om styrelsen bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av styrelsen 2024.

Verksamhet och ekonomi

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen delvis bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet.

Vi grundar vår bedömning på att kommunstyrelsen i enlighet med stadens anvisningar har lämnat en analys av uppdrag och inriktning i sitt årsbokslut. Styrelsen har genomfört uppdraget med tillgängliga resurser och redovisar ett positivt resultat, och de tre finansiella målen uppnås.

Däremot nås bara ett av fyra verksamhetsmål, och för de mål som inte uppnås ser vi inte någon tydlig trendförflyttning jämfört med utfallet från föregående år. Utifrån den granskning som gjorts under året gör revisorerna bedömningen att styrelsen i allt väsentligt haft en tillräcklig uppsikt av nämnder och bolag under året. Styrelsen bör dock utvärdera om nuvarande former för uppsikt är tillräckliga utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och bolag.

Styrning och intern kontroll

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på att styrelsen bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontroll med fokus på identifierade risker och uppföljning. Vi ser positivt på att arbetet med den interna kontrollen har utvecklats under året och numera är kopplat till verksamhetsstyrningen. Styrelsen har vid granskningstillfället inte fått återrapportering av 2024 års interna kontroll. Vi ser det som viktigt att styrelsen framöver följer stadens årshjul för rapportering av den interna kontrollen samt får återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som tidigare visat avvikelser.

Vår fördjupade granskning avseende informationssäkerhet visade på brister i styrning och kontroll. Vi ser det som väsentligt att åtgärder vidtas för att stärka stadens informationssäkerhetsarbete. Av kommunstyrelsens yttrande över rapporten framgår ett antal åtgärder som planeras under 2025. Samtidigt bedömer vi att den interna kontrollen och styrningen avseende it och digitalisering i staden har förbättrats under året.

Inledning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, beslut och riktlinjer samt lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Därtill ska styrelse, nämnder och beredningar tillse att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner samt en struktur och organisation för arbetet.

För att fullgöra uppdraget bör system och rutiner för ledning, uppföljning, kontroll och rapportering av verksamheten finnas. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Den grundläggande granskningen genomförs årligen och omfattar en granskning av målluppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen utgör en grund för de bedömningar och uttalande som revisorerna avger i revisionsberättelsen.

Granskningen utförs av revisionskontoret på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 1. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2024.

Syfte och revisionsfrågor, avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om styrelsen bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

Granskningen syftar också till att genom strukturerade dialogmöten med styrelsens presidium, lyfta fram styrelseledamöternas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen omfattar följande revisionsfrågor;

- Vidtar styrelsen tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?
- Säkerställer styrelsen att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig?

Utöver ovan har särskild granskning genomförts inom ramen för den grundläggande granskningen. För 2024 avser det följande områden:

- Redogörelse över styrelsens arbete med innovation i enlighet med fullmäktiges inriktning
- Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)

Granskningen avser kommunstyrelsen.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för den grundläggande granskningen är bland annat:

- Kommunallagens 6 kap §1 och §6
- Styrelsens reglemente
- Relevanta styrdokument och fullmäktiges mål och beslut som berör styrelsen

Metoder

Granskningen har skett genom dokumentstudier av plan för mål och ekonomi, verksamhetsplaner, internbudget, dokumenterad riskanalys, plan för uppföljning av intern kontroll, årsresultat av uppföljning av intern kontroll, uppföljningar av ekonomi och verksamhet (ekonomirapporter, delårsrapport, årsredovisning), dokument för kommunstyrelsens uppsiktsplikt samt protokoll och underliggande handlingar. Granskningen har även innefattat intervjuer med tjänstepersoner med särskilt ansvar för förvaltningens processer som rör mål, intern kontroll och ekonomi. Dialogmöte har genomförts med styrelsens presidium samt stadsdirektör under våren och hösten 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Resultat av granskningen

Nedan redovisas resultat utifrån revisionsfrågorna som berör området verksamhet och ekonomi samt styrning och intern kontroll.

Verksamhet och ekonomi

Uppdrag, inriktning

Nämnden ska följa stadens inriktningar för att Helsingborg ska;

- öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd,
- upplevas tryggt och vara säkert,
- ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete och
- vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030.

Kommunstyrelsens **uppdrag** är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna stadens verksamheter, utveckling och ekonomi.

Utifrån kommunstyrelsens specifika uppsiktsplikt har insatser gjorts under året:

- Den nämnd som prognosticerat ett negativt resultat under året, socialnämnden, har varit kallad till kommunstyrelsen för att redogöra för sin plan mot en ekonomi i balans.
- Kommunstyrelsen leder ett antal nätverk inom staden fokuserade på olika områden som ekonomi, HR, styrning mm. Under 2024 har styrelsen inlett en process för att införa ett nytt ledningssystem, med syfte att ytterligare strukturera ledning och samordning inom olika delar i staden utifrån styrelsens ledande och samordnande roll.
- Ett särskilt beslut avseende om verksamhet som bedrivits i kommunens bolag under 2023 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, har fattats vid kommunstyrelsens sammanträde den 29 maj 2024. Samtliga hel- och delägda bolag berördes, och beslutet föranledde inga anmärkningar.

Styrelsens inriktning

Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma människor. Vi ska förenkla för invånare, företag och organisationer att vara involverade i stadens utveckling. Staden ska arbeta för att Campus Helsingborg utvecklas och att antalet kunskapsintensiva företag och antalet anställda inom kunskapsintensiva företag i Helsingborg ökar. Helsingborg ska upplevas tryggt och vara säkert med en starkt civil beredskap.

Stadsledningsförvaltningen bedömer i sitt årsbokslut att de har en utveckling som motsvarar inriktningen. Aktiviteter och åtgärder som genomförts inom områdena invånarinvolvering, kunskapsintensiva företag, Campus Helsingborg samt civil beredskap och informationssäkerhet beskrivs. Förflyttningar som gjorts under året är exempelvis inom ett projekt för ökad trygghet där invånarinvolvering lett till att efterfrågade åtgärder kunde implementeras snabbt. Vidare har staden tecknat ett avtal med Lunds universitet som en grund för att utveckla Campus Helsingborgs verksamhet.

Ett ökat behov av förbättrad service, effektivare myndighetsutövning gentemot företag och ett starkt trygghetsarbete har identifierats. En annan del där behov av utveckling identifierats är att analyser behöver göras mer tillsammans över avdelningsgränserna, för att få en bredare syn på utvecklingsområden och hur dessa bör hanteras. Inom området kunskapsintensiva företag bedömer förvaltningen att de inte fått den utveckling som inriktningen syftar till.

I styrelsens årsbokslut framgår ingen utvärdering utifrån om stadens inriktningar har uppnåtts.

Mål

Styrelsens mål

- Tryggheten i Helsingborg enligt stadens index för trygghet och säkerhet ska 2024 öka till minst 61
- Företagens bedömning av stadens myndighetsutövning och service ska 2024 uppgå till ett nöjd-kund-index på minst 76 i SKR:s företagsklimatmätning Insikt
- Stadens säljbara mark för näringslivsutveckling som möter marknadens efterfrågan och följer stadens näringslivsprofilering ska 2022–2024 i genomsnitt uppgå till minst 20 hektar för att därefter ligga kvar på denna nivå
- Antalet startbesked för småhus ska under en mätperiod av fem år (2022–2026) uppgå till ett genomsnittsvärde om minst 250 småhus per år

Nämnden når för 2024 ett av sina fyra verksamhetsmål. Det avser tryggheten där indexet för trygghet och säkerhet uppgår till 62 att jämföra med målvärdet om minst

61. Tryggheten har varit i fokus under året och ett flertal aktiviteter och insatser har gjorts inom styrelsens område och även tillsammans med andra nämnder.

När det gäller företagens bedömning av myndighetsutövning och service uppgår den till 73 för 2024, vilket är samma resultat som föregående år. Det syns en förbättring inom bygglov, men en försämring inom serveringstillstånd. Styrelsen har identifierat ett behov av ökad samordning mellan aktörer, förbättrad effektivitet i service och myndighetsutövning samt ett starkare fokus på att utveckla trygghet för att därigenom förbättra näringslivets attityd till stadens myndighetsutövning. Styrelsen poängterar även i sin analys att det kräver ett strukturerat, metodiskt och långsiktigt arbete.

Utfallet för målet om säljbar mark är 15,4 hektar för målperioden 2022–2024. Vid bokslut 2024 har staden 5 hektar säljbar mark, och under året har 16,8 hektar sålts. Största orsaken till att målet inte kunnat uppnås anges vara att tidplanerna för pågående planarbeten inte stämmer överens med målets mätperiod. Styrelsen presenterar en analys över hur andelen mark skulle kunnat ökas, samt vad som krävs på längre sikt för att staden ska kunna möta marknadens efterfrågan på mark och samtidigt säkerställa en balanserad utbyggnad av verksamhetsområden. Styrelsen menar dock att målet har inneburit att staden utvecklat sitt arbetssätt på ett värdefullt sätt.

Utifrån den statistik som finns samt föreliggande bostadsprognos bedöms i genomsnitt 80 småhus byggstartas per år under perioden 2022–2026. Under 2024 är utfallet att 51 småhus byggstartades. Målet har påverkats av konjunkturen då byggaktörer valt att skjuta fram byggstartar. Analysen beskriver att trots att staden aktivt prioriterat projekt med småhus så kommer byggstartar i många fall ske först efter 2026.

Styrelsen har vid båda delårsrapporterna haft en prognos som stämmer överens med utfallet avseende verksamhetsmålen uppfyllande. Styrelsen har inte fattat några beslut om åtgärder under året utifrån att prognosen visade att målen sannolikt inte kommer att nås.

Kommunstyrelsen ansvarar också för stadens **finansiella mål**:

- Stadens resultat ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning i genomsnitt under mandatperioden (för 2024 är målet 101 mnkr, motsvarande 1 procent)
- Soliditeten ska bibehållas och uppgå till minst 63 procent
- Självfinansieringsgraden av totala investeringar ska vara minst 75 procent

Stadens samtliga finansiella mål uppnås för 2024. Stadens resultat för året exklusive jämförelsestörande poster och exploatering, uppgår till 424 mnkr vilket motsvarar drygt 4 procent i förhållande till skatteintäkter, statsbidrag och utjämning. Soliditeten

uppgår till 67 procent och självfinansieringsgraden av de totala investeringarna uppgår till 129 procent.

Kommunstyrelsen har fått två specifika **uppdrag från kommunfullmäktige** under 2024.

Uppdrag från KF 2024	Återrapporterat	Resultat
Stärka det lokala företagsklimatet	Genomfört. 29 januari 2025, i enlighet med reviderad tidplan	Tre utvecklingsområden har identifierats; Förbättrad servicenivå i en trygg stad, hållbar tillväxt och attraktiv plats.
Utveckla stadens arbete med digitalisering	Genomfört. 2 oktober 2024	Ett antal utvecklingsområden har identifierats bland annat att det behövs gemensamma arbetssätt för strategiskt arbete med digitalisering, datadrivet arbete och beslutsfattande, samt kompetensutveckling och förändrat arbetssätt.

I vår årsrapport för 2023 lämnade vi kritik för att kommunstyrelsen inte återrapporterat fullmäktigeuppdrag inom angiven tidsram. Av kommunstyrelsens yttrade över årsrapporten framgår att en rutin skulle upprättas för att ge kommunfullmäktige information om uppdrag inte kunde redovisas i tid. Vi noterar att rutinen införts och de uppdrag som återstod att redovisas har under året hanterats enligt nedan;

Tidigare uppdrag från KF	Återrapporterat	Resultat
Träd och grönområden vid exploatering	Genomfört. 7 maj 2024	Redovisningen presenterar ett antal idéer där stadens arbete med gröna värden kan stärkas vid exploateringar både inom planskede och genomförandeskede.
Gemensam plattform för digital service	Genomfört. 14 augusti 2024	Uppdraget är ett symptom på brister som funnits inom styrningen av stadens it och digitalisering. Åtgärder har vidtagits för att förbättra styrningen.
Sänka trösklarna för eget ägande på bostadsmarknaden	Avskrivet.	Avskrivet av fullmäktige då uppdraget genomförts och återfinns inom ramen för mark- och boendeprogrammet.

	2 oktober 2024	
Inrätta ett stadens kontrollrum	Avskrivet. 2 oktober 2024	Avskrivet av fullmäktige till förmån för arbetet med trygghetscentralen.
Trygghetsskapande åtgärder	Genomfört. 6 november 2024	Redovisningen synliggör olika insatser som genomförts på uppdrag av fullmäktige; ex ordningsvakter, myndighetssamverkan och insatser för en tryggare krogmiljö.
Kameraövervakning	Genomfört. 6 november 2024	Redovisningen resulterade i ett nytt uppdrag om att kommunstyrelsen i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och fastighetsnämnden ska vidta de åtgärder som krävs för att öka antalet kameror i staden. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2025.
I samarbete med miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och NSVA ta fram en övergripande struktur för vattenplanering	Genomfört. 4 december 2024	Redovisningen innehåller en kartläggning av Helsingborgs stads skyldigheter i vattenrelaterade frågor samt beskriver strukturen som numera samordnar stadens vattenplanering.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen hanterat både de uppdrag som erhållits inom ramen för mål och ekonomi 2024, och merparten av tidigare tilldelade uppdrag som inte återrapporterats. Ett uppdrag återstår, det avser uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram ett beslutsunderlag för ett Oceanbad i Oceanhamnen som styrelsen erhöll från fullmäktige 2018. För detta uppdrag anger styrelsen att förprojektering pågår i enlighet med uppdraget, och att planen är att tillhandahålla ett underlag för investeringsbeslut i fullmäktige under våren 2026.

Ekonomiska mål

Kommunstyrelsen har för 2024 tilldelats en ekonomisk ram på ca 1 270 mnkr från kommunfullmäktige. Resultatet för året uppgår till +354,3 mnkr vilket fördelar sig enligt tabellen nedan:

Del inom styrelsens budget	Prognos DR1	Prognos DR2	Utfall Bokslut 2024
Stadsledningsförvaltningen exkl MEX	+0,3	+0,9	+9,7
MEX	+162,8	+185,1	+193,4
Stadsgemensamt	+48,6	+71,9	+151,2
Totalt	+211,7	+257,9	+354,3

De största avvikelserna jämfört med budget på stadsledningsförvaltningen finns inom avdelningen för innovation och transformation (+3,9 mnkr) och strategisk samhällsutveckling (+3,3 mnkr). Avdelningarnas prognoser visar på en positiv avvikelse på knappt 9 mnkr jämfört med delårsprognosen.

För stadsgemensamt beror överskottet på att medel för diverse omställnings- och utvecklingskostnader inte har använts (+53,9 mnkr), lägre pensionskostnader än budgeterat (+49,4 mnkr) och en budgetmässig avvikelse på kalkyldifferenser (+17,1 mnkr). Utfallet för stadsgemensamt blev drygt dubbelt så högt som prognosen i samband med augusti 2024, en skillnad på +79,3 mnkr.

Styrelsen får redovisning utifrån den ekonomiska uppföljningen tre gånger om året, vid tertial 1, tertial 2 och vid årsbokslut.

Övriga genomförda granskningar

Redogörelse över styrelsens arbete med innovation

Helsingborgs stad har en inriktning som innebär att staden ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd.

Vid revisionens dialogmöte med kommunstyrelsens presidium, poängteras att det är kärnuppdraget och stadens tillväxt som är det centrala, och det är inom detta som innovationerna bör utvecklas. Inriktningen på innovationsarbetet har från stadens ledning under året fokuserat på att det är ett medel för att åstadkomma det som politiken har beslutat om. Det är stadsledningsförvaltningens roll att ge förutsättningar för förvaltningarna att genomföra sina innovationer. Nämnderna är de som ska driva arbetet, och stadsledningsförvaltningen ska stötta i arbetet. Nämnderna beskrivs ha kommit olika långt i arbetet.

Fokus under året har varit att etablera Parken (Helsingborg Innovation District) som ett center för stadens arbete med innovation i samverkan med akademien och

näringslivet. Utvecklingen av samarbetsplattformar som denna har styrelsen i årsbokslutet pekat ut som centralt. Det behövs bland annat för att stödja innovation genom riktade insatser och att i enlighet med styrelsens inriktning stärka tillväxten inom kunskapsintensiva företag

Ett exempel på innovation inom den egna organisationen som styrelsen nämner i sitt årsbokslut är att inköpsenheten har skapat automatiska kontroller av leverantörer, som ett led i stadens arbete för att förhindra välfärdsbrott.

Bedömning

Vi bedömer att verksamheten sköts på ett **delvis** ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi baserar bedömningen på att kommunstyrelsen i enlighet med stadens anvisningar har lämnat en analys av uppdrag och inriktning i sitt årsbokslut. Vi ser positivt på att redogörelsen inte enbart innehåller en beskrivning av aktiviteter som gjorts under året, utan även till viss del vad aktiviteter resulterat i, samt att styrelsen identifierat områden som behöver utvecklas.

Styrelsen har genomfört uppdraget med tillgängliga resurser och redovisar ett positivt resultat, och de tre finansiella målen uppnås. Vi konstaterar också att styrelsen rapporterat eller hanterat samtliga återstående uppdrag från kommunfullmäktige som varit tidsatta för 2024. Vidare ser vi positivt på att en ny rutin införts för att tydliggöra uppföljningen av uppdragens status gentemot kommunfullmäktige.

Vi grundar vidare vår bedömning på att kommunstyrelsen enbart når ett av sina fyra verksamhetsmål. För de tre mål som inte uppnås ser vi inte någon tydlig positiv trendförflyttning jämfört med utfallet från föregående år.

Vidare konstaterar vi att det finns differenser mellan prognoserna efter augusti och utfallet på ibland flera 10-talsmiljoner. Det kan finnas orsaker till det och oväntade händelser kan ske. Vi bedömer dock att styrelsen behöver utveckla sitt prognosarbete för att säkerställa en högre prognossäkerhet.

Utifrån den granskning vi gjort under året gör vi bedömningen att styrelsen i allt väsentligt haft en tillräcklig uppsikt avseende styrning och uppföljning av nämnders och bolags verksamhet under året. Vi konstaterar dock att det inte finns någon framtagen rutin i staden för vilka åtgärder som ska vidtagas om en nämnd eller ett bolag prognosticerar alternativt uppvisar ett negativt resultat under året. Vi bedömer att styrelsen bör utvärdera om nuvarande former för uppsikt är tillräcklig utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och bolag.

Styrning och intern kontroll

Risikanalys och intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Styrelsen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska upprätta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Kommunstyrelsen beslutade om en plan för intern kontroll för 2024 vid sitt sammanträde den 1 november 2023. Planen hade sin grund i en riskanalys som genomförts på förvaltningen.

I samband med 2025 års interna kontrollarbete har styrelsen utvecklat sitt riskanalysarbete. Tidigare struktur var att respektive avdelning genomförde en riskanalys som sedan sammanfördes till en gemensam plan. Från och med 2025 kommer den person som är samordnare för styrning, även vara samordnare för intern kontroll inom förvaltningen. Workshops har genomförts med både majoritetsberedningen och kommunalrådsberedningen om grunderna och syftet med intern kontroll och som grund för diskussion kring väsentliga risker och dess värdering. Vid kommunstyrelsens sammanträde i november 2024 fick ledamöterna först information om styrning och uppföljning av intern kontroll. Därefter presenterades förvaltningens förslag på risker inför plan 2025, som ledamöterna därefter fick diskutera tillsammans. Vid styrelsen möte i december togs beslut om planen.

Rapportering och uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras skriftligen till nämnden minst en gång per år. Vi noterar att nämnden vid denna årsrapports färdigställande inte har fått någon redovisning av uppföljning enligt planen för 2024. Enligt förvaltningen kommer uppföljning av planen för 2024 att ske vid kommunstyrelsens sammanträde i april 2025.

Vid granskningstillfället har kommunstyrelsen inte fattat beslut om årlig uppföljning av intern kontroll. Det förväntas genomföras på april-sammanträdet. Av uppföljningsrapporten i Stratsys som vi tagit del av har det inte framkommit några allvarliga avvikelser, men en punkt har bedömts kännbar. Den avser risk för kompetensbrist på enheten för Trygghet och säkerhet, vilket begränsar enhetens förmåga att utföra sitt uppdrag. Av rapporten framgår förslag på åtgärder för att minimera identifierade risker. Från och med 2025 kommer resultatet av uppföljning av intern kontroll rapporteras vid två tillfällen årligen.

Kommunstyrelsen uppgav i sitt svar på årsrapport 2023 att en struktur skulle skapas för återslag av åtgärder utifrån tidigare års identifierade brister i uppföljningen av intern kontroll. Någon sådan återslag har inte formaliserats under 2024.

Enligt uppgift från förvaltningen kommer återrapportering till styrelsen av åtgärder införas i samband med halvårsrapporteringen 2025.

Övriga genomförda granskningar

Stadens hantering av statsbidrag

Vår granskning av stadens hantering av statsbidrag under året (se bilaga 1) visade att styrelsen delvis säkerställt att den interna kontrollen för hantering och redovisning av statsbidrag är tillräcklig. I granskningen konstaterar vi att det saknas dokumenterade riktlinjer eller rutiner för hur statsbidrag ska hanteras och redovisas och det saknas vägledning i stadens ekonomihandbok. Vidare visar granskningen att det finns utvecklingsområden inom att förtydliga ansvarsfördelningen och öka samordningen i staden.

Styrelsen har yttrat sig över rapporten vid sitt sammanträde den 4 december 2024. Av yttrandet framgår att kommunstyrelsen håller med om en del av revisionens bedömningar såsom att utveckla ekonomihandboken så att den fungerar som stöd inom området. När det gäller samordning inom staden hänvisas till att det kan delvis åstadkommas via ett digitalt verktyg Statsbidragsportalen, men att statsbidragen i övrigt behöver hanteras av respektive verksamhet av personer som är insatta i respektive specialområde.

Informationssäkerhet

Vår granskning informationssäkerhet (se bilaga 1) visar att styrelsen delvis har en ändamålsenlig styrning och kontroll av informationssäkerhetsarbetet. I granskningen konstaterar vi att det finns utvecklingsområden när det kommer till styrdokument, riskanalyser och uppföljning av arbetet med informationssäkerhet.

Styrelsen har yttrat sig över rapporten vid sitt sammanträde den 26 februari 2025. Av yttrande framgår att kommunstyrelsen i stort håller med om revisionens bedömningar, och framför hur arbetet ska utvecklas för att säkerställa en ändamålsenlig informationssäkerhet. Insatser som nämns är förstärkt systematik i planering, genomförande och uppföljning av informationssäkerhetsarbetet. Styrelsen anger även att ett nytt förslag på policy kommer att presenteras under första halvåret 2025, och utifrån denna kommer riktlinjer att utformas.

Uppföljning av it-styrning och digitalisering (2023)

Vår uppföljning av granskningen från 2023 (se bilaga 1) visar på att kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån resultatet av tidigare granskning och vi ser positivt på de förändringar som gjorts. Vi har även noterat att kommunstyrelsen efterfrågat särskild uppföljning inom området från förvaltningen under året.

Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)

2022 gjorde stadsrevisionen en granskning av inköp och upphandling. Granskningen avsåg primärt kommunstyrelsen även om övriga nämnder också ingick i granskningen. Den resulterade i slutsatser om att inköp och upphandling inte alltid skedde i enlighet med lagstiftning och stadens regler, att dokumentationen av framför allt direktupphandlingar behövde stärkas samt att rutinen för avtalsuppföljning inte var tydlig i staden.

Vidtagna åtgärder

- Inköpsavdelningen har sett över mallar och utbildningsmaterial för direktupphandling och information om dessa finns på Inköpssidan på stadens intranät. Dock görs bedömningen att det behövs mer insatser för att nå ut med informationen i verksamheterna.
- Idag sker fler direktupphandlingar inom ramen för det digitala upphandlingsverktyget, vilket förenklar kontroll och uppföljning av avtal. Inköpsenhetens framtagna vägledning avser styra så att alla direktupphandlingar ska ske med hjälp av upphandlingsverktyget.
- Ett nätverk har startats efter granskningen gjordes där stadens inköpsamordnare, upphandlare från bolagen och representanter från Familjen Helsingborg deltar. Nätverket har fokus på avtalsuppföljning och inköpsanalys och träffas 5–6 gånger per år.
- En teamchef från inköpsenheten har besökt samtliga förvaltnings inköpsamordnare under 2024 för att diskutera aktuella frågor inom respektive förvaltning och samla in upphandlingsuppdrag inför 2025.
- Kommunfullmäktige har avsatt medel för ett införande av e-handelssystem i staden. Införandet förväntas inledas under 2025 för att vara i full drift under 2026.

I 2024 års interna kontrollplan finns två risker inom inköpsområdet. Dels att inköpsenheten missar att förlänga befintliga stadsövergripande ramavtal på grund av ökat arbetstryck. Dels risk för att rutinen för direktupphandling inte följs och att det finns olika tillämpningar i staden. Båda riskerna bedömdes i uppföljningsrapporten som lindriga, och inga specifika åtgärder finns föreslagna.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att nämndens styrning och interna kontroll **delvis** har varit tillräcklig.

Vi grundar vår bedömning på att styrelsen bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontroll med fokus på identifierade risker och uppföljning. Vi ser positivt på att arbetet med den interna kontrollen har utvecklats under året och numera är kopplat till verksamhetsstyrningen. Vi ser även positivt på att styrelsen hörsammat revisionens rekommendation där hela kommunstyrelsen varit delaktig i riskanalysarbetet.

Styrelsen har vid granskningstillfället inte fått återrapporering av 2024 års interna kontroll. Vi ser det som viktigt att styrelsen framöver följer stadens årshjul för rapportering av den interna kontrollen. I likhet med föregående år bedömer vi också att det är viktigt att nämnden får information om vilka åtgärder som planerats för de processer som visat avvikelser, samt återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som tidigare visat avvikelser.

Vår fördjupade granskning avseende informationssäkerhet visade på brister i styrning och kontroll. Vi ser det som väsentligt att åtgärder vidtas för att stärka stadens informationssäkerhetsarbete. Av kommunstyrelsens yttrande över rapporten framgår ett antal åtgärder som planeras under 2025. Samtidigt bedömer vi att den interna kontrollen och styrningen avseende it och digitalisering i staden har förbättrats under året.

Efter genomförd uppföljning av granskning av inköp och upphandling bedömer vi att kommunstyrelsen stärkt sina rutiner för inköp och upphandling. Styrelsen behöver dock fortsatt säkerställa att förvaltningens direktupphandlare har kännedom om och följer stadens regler och rutiner på området.

Bilaga 1

Fördjupade granskningar 2024

De fördjupade granskningar som genomförts under 2024 finns tillgängliga att ta del av i sin helhet på stadsrevisionens hemsida: <https://helsingborg.se/stadsrevisionen>.

Granskning av stadens hantering av statsbidrag

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder säkerställt att den interna kontrollen för hantering och redovisning av statsbidrag är tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis säkerställt att den interna kontrollen för statsbidrag är tillräcklig. I granskningen har framkommit att det finns förbättringsområden. När det gäller kommunstyrelsen avser det bland annat att tydliggöra förutsättningar och principer för hantering och redovisning av statsbidrag i stadens ekonomihandbok, ta fram riktlinjer som tydliggör hanteringen av statsbidrag inom styrelsens ansvarsområde och att utveckla samordning, kontroll och uppföljning.

Granskning av informationssäkerhet

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om staden har en ändamålsenlig och tillräcklig styrning och kontroll av informationssäkerhetsarbetet. Förutom på kommunstyrelsen genomfördes motsvarande granskning samtidigt på de kommunala bolagen Öresundskraft AB, Helsingborgshem AB, Helsingborgs Hamn AB, Helsingborg Arena och Scen AB, NSR AB och NSVA AB.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen delvis har en ändamålsenlig styrning och kontroll av informationssäkerhetsarbetet. I granskningen har framkommit att det finns förbättringsområden, exempelvis saknas det styrande dokument för att ett ledningssystem för informationssäkerhet ska fungera som styrning och kontroll av informationssäkerhetsarbetet. Vidare behöver kommunstyrelsen säkerställa att ansvaret är känt i hela organisationen, säkerställa tillräckliga riskhanteringsrutiner samt upprätta stadsövergripande incidenthanteringsrutiner för alla verksamheter att följa.

Vi ser det som väsentligt att åtgärder vidtas för att stärka stadens informations-säkerhetsarbete samt verka för en ökad concernsamordning i arbetet för att stärka stadens arbete som helhet och dra nytta av erfarenheter.

Uppföljning avseende granskning av styrning av it och digitalisering

Stadsrevisionen genomförde under 2023 en granskning av kommunstyrelsens styrning av it och digitalisering. Granskningen visade på betydande brister i styrning, ledning och kontroll. Syftet med denna granskning har varit att översiktligt bedöma om kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån resultatet av den tidigare granskningen.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån resultatet av tidigare granskning. Vi grundar vår bedömning på att kommunstyrelsen strukturerat upp sitt arbete kring styrning av it och digitalisering samt vidtagit åtgärder inom samtliga rekommendationer som gavs i den ursprungliga revisionsrapporten. Vi noterar dock att det fortfarande saknas en aktualiserad it-policy samt att former för uppföljning av stadens övergripande digitaliseringsarbete samt i enskilda projekt fortsatt kan utvecklas. I det innebär att fortsatt stärka stadens digitala mognad samt säkerställa att respektive nämnd följer upp genomförda effekthemtagningar. Vi noterar även att pris- och kostnadsmodellen behöver fortsätta utvecklas för att bli tydlig och relevant för verksamheterna.